

מאורות אל העבר

| May 1945 ג

עד היהודי האחרון (צעדת המוות מאושוויז)

רעמי התותחים של הצבא הרוסי המתקרם נשמעו כבר מרחוק, אולם, למרצחים הנאצים לא הייתה שום כוונה לאפשר לאחרוני האסירים שננותרו באושוויז לשחרר. ב' בשבט תש"ה (17.1.1945) הורו הגרמנים לקרבן לשישים אלף אסירים לצעוד עשרות קילומטרים בשלג ובקור אל תחנת רכבת סמוכה. אסירים מעטים ניצלו את המהומה כדי להימלט, אולם רובם היו תשושים מדי מגלות התנוגדות. בתחנה הועלו האסירים על קרונות משא שפיזרו אותם במחנות הריכוז שעדיין נותרו בשליטת הגרמנים. לפחות שלוש מהצעדים מתו במהלך הדרכם כתוצאה מחולשה, מהקור וממלחמות, או שנרצחו בידי השומרים הגרמניים. שיטת "צעדות המוות" חזרה על עצמה בכל מחנות הריכוז שאוטם ביקשו הגרמנים לרוקן לפני תבוסתם. רבבות רבות של אסירים יהודים נרצחו במהלך רגע לפני השחרור. רבים מאליהם שהגיעו בסוף המסע הקשה למחנות במערב גרמניה, לא הצליחו להחזיק מעמד ונפטרו עוד לפני שהגיעו הצבא האמריקאי המשחרר. באושוויז עצמה נותרו קרוב לאלפיים אסירים חולים. הנאצים הערכו שהם יموתו בכל מקרה בקרוב, ואין טעם להתאמץ ולהוציאם. שבוע לאחר מכן, אוטם אסירים קיבלו את פניו הצבא האדום הגואל.

